

SVOBODNÝ A INFORMOVANÝ SOUHLAS S PLÁNOVANÝM VÝKONEM ZAVEDENÍ, VYJMUTÍ A VÝMĚNA NITRODĚLOŽNÍHO TĚLÍSKA

Jméno, příjmení:

Datum narození/rodné číslo:

Bydliště: Kód ZP:

Důvod realizace tohoto zdravotního výkonu: Léčebný

Vážená paní,

na základě Vaší žádosti nebo ze zdravotních důvodů Vám bude provedeno:

- ☐ **ZAVEDENÍ NITRODĚLOŽNÍHO TĚLÍSKA**
- ☐ **VYJMUTÍ NITRODĚLOŽNÍHO TĚLÍSKA**
- ☐ **VÝMĚNA NITRODĚLOŽNÍHO TĚLÍSKA**

Máte právo svobodně se rozhodnout o postupu při poskytování zdravotních služeb Vaší osobě, pokud jiné právní předpisy toto právo nevylučují. K provedení navrhovaného vyšetření je potřeba Vašeho souhlasu.

Druh a povaha výkonu:

Nitroděložní tělísko se zavádí při snaze o zabránění vzniku gravidity, nebo jako léčebné řešení gynekologických indikací. Vyjmutí tělíska je obvykle z důvodu snahy otěhotnět, nežádoucích účinků, které nechcete tolerovat, nitroděložní tělísko již není efektivní a po určité době je vhodná výměna tělíska za nové, nebo jeho definitivní vyjmutí.

Účel a předpokládaný prospěch výkonu:

Nitroděložní tělísko je spolehlivou a účinnou antikoncepční metodou. Tělísko je možné kdykoli vyjmout a schopnost oplození tak opět obnovit.

Existují dva typy tělísek:

- **hormonální tělísko** v sobě obsahuje určité množství hormonů, které zvyšují konzistenci hlenu v děloze a v děložním hrdle, ten pak brání spermiím v pohybu z děložního hrdla do dělohy. Nitroděložní tělísko je tělem vnímáno jako cizí těleso, vytváří se kolem něj bílé krvinky, a ty zvládnou spermie zničit. Uvolňující se hormony také snižují růst děložní sliznice, kde by se oplodněné vajíčko mohlo teoreticky uchytit.
- **nehormonální tělísko** funguje na podobném principu, tělísko je vnímáno jako cizí těleso, vytváří se kolem něj bílé krvinky, a ty ničí spermie. Navíc obsahují vzácné kovy (měď, zlato, stříbro), jejichž pomalým uvolňováním se zvyšuje účinnost proti spermiím.

Nitroděložní tělísko se zavádí i v mnoha jiných gynekologických indikacích, jako je řešení nepravidelností menstruačního cyklu, kontrola krvácení mimo cyklus, terapie a prevence nitroděložních srůstů aj.

Průběh výkonu:

Výkon se provádí v krátkodobé celkové anestezii nebo po domluvě s přijímajícím lékařem je možno provést výkon i v lokální anestezii v tzv. znečítlivění. Přístup k dutině děložní je přes pochvu. Tělísko zavádíme na vyšetřovacím stole v poloze vleže jako při gynekologickém vyšetření. Po dezinfekci rodidel je do pochvy zavedeno gynekologické zrcadlo, poté je zachycen děložní cípek speciálními kleštěmi a pomocí zavaděče je zavedeno tělísko do dutiny děložní, vše ve sterilních podmínkách a dle návodu výrobce tělíska.

Možná rizika, komplikace a následky výkonu:

Zárok díky moderním postupům přináší obecně nízké riziko závažných komplikací. I přes veškerá opatření, ale může dojít k jejich vzniku. Všem komplikacím nejde ani přes pečlivou operační techniku zabránit (různé anatomické dispozice a změny předchozími a současnými nemocemi, rozdíly ve zdraví atd.). Komplikace mohou vést ke změně rozsahu a výsledku výkonu, úpravě pooperačního režimu (včetně možnosti reoperace) a trvalým následkům, v krajním případě zcela raritně ke smrti. Komplikace se mohou projevit jak během zákroku, tak v pooperačním období. Tento text nemůže zcela obsáhnout všechny možné komplikace a jejich důsledky (srovnejte s rozsahem odborných publikací v oboru gynekologie, chirurgie, vnitřního lékařství, anesteziologie a resuscitační medicíny) – jsou uvedeny ty nejčastější.

Mezi možné komplikace patří například krvácení během výkonu nebo po něm, infekce, tvorba krevních sraženin v žilách (trombóza), uzavření cév krevní sraženinou (embolie) nebo infekce močových cest. Mohou se vytvořit srůsty v dutině děložní, to může být spojeno se změnami menstruace. Vzácně se mohou objevit píštěle, například mezi močovým měchýřem a pochvou, které by vyžadovaly další operaci. Velmi vzácná je ztráta - vypadnutí tělíska, nebo vyputování tělíska mimo děložní dutinu do děložní svaloviny, do děložních závěsů či přímo do dutiny břišní. Ojedinele může dojít k zavedení tělíska mimo děložní dutinu, k poranění děložní stěny tzv. perforace do břišní dutiny, při které může dojít k poranění okolních a nitrobřišních orgánů jako močový měchýř, močovod, střevo, cévy aj. Tato komplikace vyžaduje následné ošetření z laparoskopického či laparotomického (otevřeného) přístupu do dutiny břišní, včetně možného odejmutí dělohy, či jiného postiženého nitrobřišního orgánu nebo jeho části. Zánětlivé a závažnější komplikace mohou vést i ke snížení možnosti následného otěhotnění. Individuální rizika zákroku a výskyt uvedených komplikací závisí i na Vašem předoperačním interním stavu včetně přidružených onemocnění. Další možné komplikace mohou vzniknout při podání narkózy a budou Vám vysvětleny před operací lékařem anesteziologem.

Alternativy výkonu:

Alternativou výkonu je volba jiného druhu antikoncepční metody - bariérová antikoncepce, kombinovaná hormonální antikoncepce nebo definitivní řešení sterilizace.

Omezení v obvyklém způsobu života a pracovní schopnosti:

Mírná citlivost podbřišku může přetrvávat i několik dní po propuštění, stejně jako slabší krvácení či hnědavý výtok, který může trvat několik dní až týdnů. Po zavedení tělíska může pacientka pociťovat slabé pobolívání v podbřišku, které je dobře ovlivnitelné běžně dostupnými léky na bolest. Při zvýšení intenzity bolesti, krvácení a stejně tak při zvýšení teploty je třeba kontaktovat lékaře. 2-3 týdny po zákroku je důležité vyhnout se pohlavnímu styku, nepoužívat tampony a nekoupat se ve vaně ani v bazénech, aby se předešlo riziku zavlečení infekce. Omezení při běžných činnostech jsou obdobná jako při menstruaci. Pracovní neschopnost obvykle nutná není. Po celkové anestezii není možné 24 hodin řídit vozidlo, obsluhovat stroje a pracovat ve výškách.

Následný léčebný režim, preventivní opatření a kontrolní zdravotní výkony:

Hospitalizace u nekomplikovaného průběhu je obvykle nutná jen několik hodin. Absolvování preventivních lékařských kontrolních prohlídek je nezbytné. Při potížích je potřeba neprodleně vyhledat lékařskou pomoc.

Prohlášení lékaře:

Prohlašuji, že jsem výše uvedeného pacienta srozumitelným způsobem informoval o plánovaném výkonu včetně upozornění na možná rizika, komplikace a veškeré výše uvedené informace byly poskytnuty pacientovi s mým nejlepším vědomím a svědomím.

Ve Zlíně dne: **Jmenovka a podpis lékaře:**

Souhlas pacienta:

Já, níže podepsaný/á, prohlašuji, že jsem byl/a lékařem v klidu a dostatečném časovém prostoru, srozumitelně informován/a o svém zdravotním stavu, navrhovaném výkonu a jeho prospěchu, včetně upozornění na možná rizika a komplikace. Byl/a jsem informován/a o léčebném režimu po výkonu a vhodných preventivních opatřeních. Byla mi sdělena a vysvětlena alternativní možnost léčby. Byly mi poskytnuty informace pro případ změny zdravotního stavu a údaje o možných změnách zdravotní způsobilosti. Byl/a jsem poučen/a o svém právu svobodně se rozhodnout o postupu při poskytování zdravotních služeb, pokud toto mé právo není omezeno zákonem stanoveným důvodem. Informacím jsem plně porozuměl/a. Byla mi dána možnost klást doplňující dotazy, které mi byly řádně a dostatečně zodpovězeny.

Na základě poskytnutých informací a po vlastním zvážení svobodně a výslovně souhlasím s výše uvedeným výkonem.

Prohlašuji, že moje čeština je na takové úrovni, že jsem vše pochopil/a.

Ve Zlíně dne: **Podpis pacienta (zákonného zástupce):**

Identifikace zákonného zástupce:

Jméno a příjmení:

Datum narození: Vztah k pacientovi: